

ЕФЕКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ УТИЛІЗАЦІЇ РОСЛИН, ЗАБРУДНЕНИХ ХЛОРОРГАНІЧНИМИ ПЕСТИЦИДАМИ ТА ЇХ ПОХІДНИМИ

Призначення. Висока стійкість хлорорганічних пестицидів до розпаду є важливою передумовою їхньої міграції за профілем ґрунту, а також у суміжні середовища (рослини, повітря, воду), що становить небезпеку для природних біогеоценозів і, відповідно, існування людини. Тому екологічно важливо оцінити стан забруднення рослинного покриву екосистем залишками пестицидів.

Рослинам притаманна здатність до акумуляції токсичних речовин із поступовим перетворенням їх на менш отруйні метаболіти; це здатність стимулювати деградацію органічних забруднювачів кореневими виділеннями ферментної природи та сприяти накопиченню органічної речовини, що є субстратом для мікроорганізмів, які в комплексі з метаболічною діяльністю рослинного організму сприяють деструкції залишків пестицидів.

Хлорорганічні пестициди ДДТ і ГХЦГ та їх метаболіти мають здатність накопичуватися у рослинній продукції; ступінь накопичення залежить від біологічних особливостей рослин і фази вегетації. Як показали результати наших досліджень, з віддаленістю від складів вміст залишків пестицидів у рослинах зменшується.

За впровадження фіторе mediaційних технологій постає серйозна проблема утилізації отриманої забрудненої рослинної продукції. Спосіб утилізації залежить від властивостей токсиканта, який адсорбувала рослина у своїх тканинах.

На основі проведених нами досліджень пропонується ефективний та безпечний метод утилізації рослин, що зазнали пестицидного забруднення, який полягає у компостуванні рослин та перетворенні твердих органічних відходів на стабільний, гумусоподібний продукт, який може бути використаний для покращання складу ґрунту.

Сфера застосування. Забруднені залишковими кількостями хлорорганічних пестицидів та їх похідними ґрунти й рослинний покрив у зонах складів тривалого зберігання.

Розробники: Іванків М.Я., асистент, Вовк С.О., д.б.н., професор.

EFFECTIVE TECHNOLOGY OF RECYCLING PLANT CONTAMINATED BY ORGANOCHLORINE PESTICIDES AND THEIR DERIVATIVES

Ivankiv M. Ya., Vovk S. O.

This publication present results of effective and safe method of recycling plants exposed pesticide pollution, which is the composting plants.